

در نخستین کنفرانس مدیریت و بهینه‌سازی مصرف انرژی عنوان شد:

زمان مدیریت عرضه و تقاضا تنها در برنامه پنج ساله پنجم توسعه است

هما کبیری

نخستین کنفرانس و نمایشگاه مدیریت و بهینه‌سازی مصرف انرژی، با حضور وزیر نیرو، مسکن و شهرسازی، صنایع و معادن، مدیران ارشد صنعت نفت، مدیران برخی از دستگاه‌های دولتی و نظارتی و دست‌اندرکاران صنعت در روزهای دوم و سوم مرداد ماه سال جاری در مرکز همایش‌های هتل المپیک تهران برگزار شد.

مجید نامجو - وزیر نیرو - در این کنفرانس درباره افزایش بازدهی و راندمان نیروگاه‌های حرارتی کشور، گفت: "آموزش‌های همگانی در زمینه مصرف بهینه و تعیین شاخص‌های کمی از جمله تکالیف وزارتخانه‌های اجرایی برای اصلاح الگوی مصرف در کشور است. از جمله سیاست‌های اجرایی که برای اصلاح الگوی مصرف در وزارت نیرو براساس برنامه پنجم توسعه تهیه شده، کاهش شدت انرژی به دو سوم مقدار کنونی آن است که این میزان در

برنامه پنجم باید تا ۵۰ درصد کاهش یابد." وی افزود: "براساس بند ۷ سیاست‌های اصلاح الگوی مصرف، تکالیفی در زمینه افزایش بازدهی نیروگاه‌ها، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، ساخت نیروگاه‌های پراکنده با هدف تولید همزمان برق و حرارت تعیین شده که براساس برنامه‌ریزی وزارت نیرو، تلفات شبکه توزیع برق سالانه باید حدود یک درصد کاهش یابد. همچنین براساس بودجه سال ۸۹ این وزارتخانه مکلف است از محل

قیمتی و غیرقیمتی متعدد از جمله طرح پلکانی قیمت‌گذاری گاز در بخش خانگی، سهمیه‌بندی بنزین، تدوین و تصویب معیارها، توسعه حمل‌ونقل عمومی و... جهت مدیریت مصرف انرژی همچنان عوامل متعددی در بالابودن و غیربهبود بودن مصرف انرژی در کشور موثر است که از آن جمله می‌توان به مواردی نظیر تغییر در ساختار اقتصادی و صنعتی، تغییر الگوی مصرف انرژی نظیر برق‌رسانی و سوخت‌رسانی به بسیاری از روستاها و شهرهای کوچک و اصلاح ساختار صنایع و تولید محصولات با انرژی‌بری کمتر و الزام به رعایت استانداردها و معیارهای مصرف سوخت و یا وضع قوانین و استانداردهای لازم در این رابطه و از همه مهمتر، اصلاح منطقی قیمت‌های نازل حامل‌های انرژی اشاره نمود.

وی در پایان تاکید کرد: "تدوین و اجرای صحیح معیارها و استانداردهای مصرف انرژی کشور با هدف مدیریت انرژی به ویژه بهبود شدت انرژی از طریق افزایش کارایی و بازده انرژی با استفاده از فناوری‌های نوین و اصلاح الگوی مصرف که از عوامل مهم در تحقق چشم‌انداز بیست ساله انرژی کشور است، از ضروریات اساسی کشور محسوب می‌شود."

۶/۳ میلیارد دلار اعتبار برای حفظ و نگهداشت تولید در پالایشگاه‌ها

مهندس علیرضا ضیغمی - معاون وزیر نفت و مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران - با تاکید بر این که با ساخت پالایشگاه‌های جدید و افزایش ظرفیت پالایشگاه‌های موجود، ظرفیت پالایش نفت ایران به ۳/۳ میلیون بشکه در روز افزایش می‌یابد، گفت: "در حال حاضر عملیات اجرایی ساخت ۵ میلیارد لیتر ظرفیت جدید ذخیره‌سازی در سطح کشور در حال انجام است. برای ساخت و تکمیل طرح‌های مختلف پالایشگاهی، مخازن ذخیره‌سازی و خطوط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی به بیش از ۶۶ میلیارد دلار اعتبار نیاز داریم که در برنامه

عرضه انرژی‌های اولیه در سال‌های اخیر بین ۶ تا ۸ درصد بوده، در حالی که رشد اقتصادی کشور در این دوره بین ۵/۵ تا ۶/۵ درصد بوده، یعنی رشد عرضه انرژی اولیه بیشتر از رشد اقتصادی کشور بوده است که این امر نمایانگر عدم بهره‌وری بخش‌های مصرف‌کننده انرژی است. بنابراین کشور از نظر مصرف انرژی، با عنایت به ساختار اجتماعی - اقتصادی و بویژه اجرای سیاست‌هایی در جهت رفاه اجتماعی، یکی از کشورهای پرمصرف انرژی در جهان است."

به گفته معاون وزیر نفت بر طبق آمارهای جهانی در سال ۲۰۰۸، ترکیب مصرف اولیه حامل‌های انرژی را به ترتیب نفت با ۳۴/۷۸ درصد، ذغال سنگ با ۲۹/۲۵ درصد و گاز با ۲۴/۱۴ درصد و سایر حامل‌ها تشکیل می‌دهد. در حالی که این ترکیب در آمارهای جهانی برای کشور ایران به ترتیب نفت، ۴۳/۳ درصد، گاز، ۵۵/۱ درصد و سایر حامل‌های انرژی یعنی برق-آبی، بادی و خورشیدی، ذغال‌سنگ و سوخت‌های سنتی، ۱/۵۵ درصد است. وی افزود: "در سال ۱۳۸۷ سهم عرضه نفت یا ذخیره قابل استحصال ۱۳۷ میلیارد بشکه معادل ۵۰/۴۱ درصد و سهم گاز با ذخیره ۲۹ تریلیون مترمکعب، ۴۸/۹۰ درصد در مجموع ۹۹/۳۱ درصد از کل انرژی اولیه عرضه در کشور بوده است. بنابراین عرضه سایر انرژی‌های اولیه در کشور چندان قابل ملاحظه نیست. به این ترتیب اتکای توسعه کشور به منابع نفت و گاز تا ساهای قابل پیش‌بینی در افق چشم‌انداز بیست ساله، همچنان زمینه‌ساز توسعه زیربنایی و اقتصاد کشور خواهد بود. از همین رو توسعه و گسترش منابع نفت و گاز در افق چشم‌انداز بیست ساله کشور با چشم‌اندازهایی نظیر دومین تولیدکننده نفت در اوپک، سومین تولیدکننده گاز در جهان، اولین تولیدکننده محصولات پتروشیمی در منطقه از لحاظ ارزش و دارای جایگاه اول فناوری نفت و گاز در منطقه در دستور کار قرار گرفته است."

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران همچنین تصریح کرد: "علیرغم اعمال سیاست‌های

فروش نیروگاه‌ها یک هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان برای کاهش تلفات شبکه توزیع برق اختصاص دهد. در همین رابطه هم اکنون ۵ نیروگاه ارومیه، چابهار، اردبیل، قائم و جهرم برای واگذاری به بخش خصوصی با هدف کاهش تلفات در نظر گرفته شده است."

وزیر نیرو از لزوم احداث سه هزار مگاوات نیروگاه‌های تولید پراکنده در دولت دهم خبر داد و گفت: "کاهش تلفات برق و تولید برق در محل مصرف از جمله مزایای ساخت نیروگاه‌های پراکنده است. در دولت دهم باید تا سه درصد انرژی کشور با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر تأمین شود که با توجه به ظرفیت‌های خوبی که در زمینه استفاده از انرژی آب و باد در کشور وجود دارد می‌توان به این امر مهم دست یافت."

وزیر نیرو هدفمند کردن یارانه‌ها را کلید حل مشکل پایین بودن قیمت برق در کشور برشمرد و گفت: "اجرای صحیح این طرح، نقش موثری در کاهش مصرف انرژی برق در کشور دارد. اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های کلی اصلاح الگوی مصرف، ظرفیت‌سازی برای واگذاری نیروگاه‌ها، استفاده از تکنولوژی و مزیت‌های سرزمینی برای استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و اولویت‌بندی برنامه‌ها از جمله برنامه‌های موثر وزارت نیرو برای اصلاح الگوی مصرف است."

تنوع بخشی در نقشه انرژی کشور لازم است

"توسعه و گسترش منابع نفت و گاز در افق چشم‌انداز بیست ساله کشور و رسیدن به جایگاه دومین تولیدکننده نفت در اوپک، سومین تولیدکننده گاز در جهان، اولین تولیدکننده محصولات پتروشیمی در منطقه از لحاظ ارزش و رسیدن به جایگاه اول فناوری نفت و گاز در منطقه، مدیریت عرضه و تقاضا نقش تعیین کننده‌ای دارد؛ به طوری که لازم است این بخش از سازوکارهای لازم برای گسترش و توسعه در همه زمینه‌ها برخوردار باشد."

احمد قلعه بانی، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران نیز در این کنفرانس گفت: "رشد

ضرورت توسعه یکپارچه ممیزی انرژی

رئیس پژوهشگاه صنعت نفت، توسعه یکپارچه ممیزی انرژی در صنایع انرژی بر و بررسی جامع پتانسیل‌های استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در بخش‌های خانگی را از جمله اولویت‌های پژوهشی کشور برشمرد.

دکتر وحید حدادی اصل با اعلام این مطلب افزود: "شبکه‌های هوشمند انرژی، توسعه دانش سیاست‌گذاری انرژی و تحقیق در زمینه توسعه فناوری‌های انرژی، از دیگر اولویت‌های پژوهشی کشور در زمینه بهینه‌سازی مصرف انرژی است. نبود اهداف مشخص کلان و تعریف شده در سطح ملی، نبود مرجع جامع مدیریت انرژی، نبود ارتباط تنگاتنگ میان واحدهای پژوهشی انرژی، نبود چشم‌انداز مشخص در زمینه برنامه‌ریزی انرژی، به‌صرفه نبودن پروژه‌های مدیریت انرژی، همچنین نبود مشوق‌های لازم و همه‌گیر برای حمایت از صنایع انرژی کارآمد، از جمله مشکلات کشور در این حوزه به شمار می‌رود."

رئیس پژوهشگاه صنعت نفت، تعریف اهداف مشخص در سطح ملی با شاخص‌های کمی، تدوین برنامه جامع مدیریت انرژی، تشکیل سیستم یکپارچه و تحت شبکه پژوهش انرژی، ایجاد سیستم استاندارد جمع‌آوری و پایش داده‌های مربوط به مصرف انرژی، پیوستن به توافقات بین‌المللی در زمینه انرژی، ایجاد مرجع ملی و بانک اطلاعات برای تصمیم‌های مدیریتی و پیامدهای آن را از جمله راهکارهای چالش‌های یادشده معرفی کرد. ■

جمهور و رئیس ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت کشور- نیز در این کنفرانس گفت: "گازسوز شدن خودروها، اجرای سهمیه‌بندی بنزین، توسعه پالایشگاه‌های نفت کشور و انجام آموزش‌های صحیح الگوی مصرف مهم‌ترین اقدامات دولت برای بی‌اثر کردن تحریم‌های بنزین بوده است و ایران تا سال ۲۰۱۲ در تولید بنزین به خودکفایی رسیده و به دنبال آن به یکی از صادرکنندگان بزرگ این محصول تبدیل خواهد شد."

ضرورت ایجاد برنامه‌ریزی جامع و کاربردی برای کاهش مصرف انرژی

سردار رستم قاسمی با بیان اینکه اکثر چاه‌های نفت و گاز کشور در نیمه دوم عمر خود به سر می‌برند، گفت: "استفاده از روش‌های نوین در استحصال منابع هیدروکربوری در حقیقت اولین قدم در کاهش مصرف انرژی در کشور خواهد بود."

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء با بیان اینکه ایران دارای منابع نفت و گاز خدادادی زیادی است، افزود: "هم‌اکنون بیش از ۹۹ درصد از انرژی کشور از منابع هیدروکربوری تامین می‌شود. در بخش ساختمان کشور بیش از ۳۵ درصد انرژی مصرف می‌شود و صنعتی‌سازی در این بخش می‌تواند در کاهش مصرف تاثیرگذار باشد، زیرا هم اکنون ۱۶ میلیون واحد مسکونی سنتی‌ساز در کشور وجود دارد که سهم زیادی در اتلاف انرژی در این بخش دارد."

چهارم توسعه در این بخش حدود ۸ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار جذب شده است. همچنین برای حفظ و نگهداشت تولید در پالایشگاه‌های موجود، به ۶/۳ میلیارد دلار اعتبار نیاز است که تاکنون ۲/۱ میلیارد دلار منابع در برنامه چهارم جذب شده و مابقی این منابع باید در برنامه پنجم توسعه جذب شود. همچنین برای تکمیل طرح‌های بنزین‌سازی پالایشگاه‌های موجود کشور به ۱/۴ میلیارد دلار منابع نیاز داریم که این رقم در بخش اجرای طرح‌های توسعه و بهینه‌سازی پالایشگاه‌های موجود، حدود ۳ میلیارد دلار است."

مهندس ضیغمی در بخش دیگری از سخنان خود، از افزایش تعداد جایگاه‌های CNG به یک هزار و ۸۰۰ جایگاه تا پایان امسال خبر داد و گفت: "در حال حاضر حدود یک هزار و ۳۷۰ جایگاه CNG در سطح کشور فعال هستند. در شرایط فعلی ۱/۸ میلیون دستگاه خودرو در کارگاه‌های مجاز و یا توسط خودروسازان گازسوز شده‌اند و در شرایط فعلی بیش از ۱۰ میلیون دستگاه خودرو بنزین‌سوز در کشور تردد می‌کنند."

معاون وزیر نفت در بخش دیگری از سخنان خود از برنامه‌ریزی برای تولید گازوئیل کم گوگرد در جایگاه‌های کل کشور تا دو سال آینده خبر داد و بیان داشت: "با اجرای طرح‌های جدید در پالایشگاه‌های موجود، میزان گوگرد موجود در گازوئیل به کمتر از ۵۰ PPM کاهش می‌یابد."

سال ۲۰۱۲، سال خودکفایی بنزین

سردار محمد رویانیان - مشاور رئیس